

« MET DE O.29 OP WONDERBARE VISVANGST »

Volop zomer maar de ochtend is bar koud. Vissersloepen deinen in het dok op en neer. Ook de O.29, bijgenaamd « Broodwinner ».

Schipper Frans Deschepper koos de sluizen als rendez-vous-plaats. Die kille verlaten sluizen. Half acht. Verlaten? Neen, niet helemaal. Acht jongelui van de Oostendse Visserijschool John Bauwens wachten « De Broodwinner » eveneens op. De schuit is immers niet zomaar een vissersloep. Twaalf jaar terug werd ze door de Staat gecharterd om jongens van onze kust tot visser op te leiden. Ook wel af en toe eens om die arme sukkelaars van experts uit het Rijksstation voor Zeevisserij de kans te geven ook eens zeeziek te worden. Proefnemingen, heet dat.

Hoewel het dag is, en het kustvissen een uitgesproken nachtelijke bezigheid is, vaart het « schoolschip » nu uit. Acht uur. Even nog de Shiaffino laten binnenstomen, en dan met ons schip tegen de wind in naar de Wenduine Bank. Die wind staat in het Noordoosten, met een kracht van zes à zeven beaufort. De zee is ruw. Magen van vissers in spé beginnen ook al woelig te worden. We houden stand. De bokken en netten eveneens. Een ruw beeld van het ruwe vissersleven, een speling van de zee... voor ons een momentopname, voor hen het leven van alle dag.

Schipper Deschepper is beslist geen pocher. Het hoort wellicht bij het vak: zwijzaamheid en eenzaamheid. Of misschien zijn wij in den beginne gewoonweg vreemden, stadslui, die pas het vertrouwen van deze vissers inwinnen wanneer we na zes uur stevige bries nog makkelijk een broodje met kaas tussen de kiezen slaan.

Sinds 1945 vaart hij, de schipper. Eerst op het kanaal - wat dan staat voor de zee

Het weer verslechtert nog, zeevang '4 tot 5 en een wind tot 7 beaufort uit het noordoosten nog wel.

De vis wordt gesorteerd, krabben, zeesterren en het klein grut gaan terug in zee.

tussen Frankrijk, een tipje België en England - ; later op de Noordzee - hogerop, naast Denemarken en Noorwegen. « Ik heb ook op IJsland gevaren... », vertelt hij en denkt, «...nu varen er vanuit Oostende maar vier boten meer op IJsland! ». Hij staart vanop de brug, die kleine stuurhut, recht voor zich uit, door een openstaand pletsnat venster-tje. En zwijgt.

De schipper verloor ooit een boot op IJsland. Ook vier man... Dat zegt hij niet, maar de jongens weten het, stuk voor stuk.

DE KUSTVISSERIJ

Hij is heel voorzichtig. « Vissen zetten zich af op de zandbanken, langs de kant. »

Telkens de schuit zich een weg baant doorheen opspattende golven, langsheen zo'n zandbank wordt de dieptemeter aangezet. « Anderhalve vadem... 't Zal toch wel weer niet veel worden vandaag. We kunnen nauwelijks vissen. Er staat een veel te sterke wind. Een windkracht 6 uit het noordoosten staat gelijk met een windkracht 8 uit het zuidwesten vertelt de schipper. Noordoost betekent ook korte afgebroken golven. Dus veel kans op zeeziekte en moeilijk vissen. Eigenlijk zijn onze Belgische vissers sterk benadeeld ten opzicht van bijvoorbeeld Engelse, Franse of Nederlandse vissers. Zeker wat de visgronden betreft. De interessantste visgronden liggen veraf. En de kustvisserij die

is uiteindelijk toch alleen maar renderend voor het kleine slag vissersvaartuigen. Wat wil zeggen dat de grote treilers stevast lange reizen dienen af te leggen naar de visrijke « gronden » zoals dat heet.

Naar de Liverpoolbaai of de Ierse Zee varen waar het nog wemelt van de tong, schol, rog en zelfs tarbot betekent toch al onmiddellijk zestig uur varen. Een IJslandtreiler doet er zelfs vier tot vijf dagen over vooraleer hij zijn netten kan uitgooien in deze uiterst visrijke wateren.

Voorbije glorie. Bijna voorbije glorie. Ons land telt immers nog slechts vier grote vissersvaartuigen die deze visserij mogen bedrijven. Sinds IJsland besloot haar visgronden uit te breiden tot de 200-mijlszone werd onze operationele vissersvloot aldaar geleidelijk afgebouwd. Dat was de overeenkomst om nog een tijdlang te mogen vissen aldaar. Engelsen, Fransen, Duitsers, enz... waren er al eerder uitgegoid. België mocht zich nog een tijdlang deugdzaam beroepen op haar historische visrechten. Herinneringen aan een onvoorstelbaar hard vissersbestaan verbonden met de havens van Duinkerke, Grevelingen, Nieuwpoort en Oostende. Het heroïsche bestaan van mannen die met houten zeilschepen voor zes maand aan één stuk ter visserij voeren. De vis werd duur betaald in dien tijd. Vandaag situeert zich de Belgische visserij hoofdzakelijk in het Kanaal en op de Noordzee. En hoe hard ook de concurrentie ter zake, onze Belgische vissers staan nog steeds te boek als de besten in Europa. Hun visprodukten worden fel gegeerd op de internationale markt. En dient het gezegd dat vis één der meest natuurlijke producten gebleven is die we heden ten dage nog kunnen vinden? Belangrijkste visprodukten door onze vissers aangevoerd zijn

kabeljouw, schol, wijting, tong, schelvis, rog en haring. Garnaal uiteraard ook maar dan afkomstig van de kustvissers die ook op tong, schol, zandschol, wijting en kabeljouw azen al naargelang het jaargetij. Op deze kustgronden leren leerlingvissers in de praktijk hun toekomstig beroep.

De visserstongen komen los tijdens de heenvaart. We naderen de Wenduine Bank. Een peilstift duidt bestendig de plaats aan waar wij op de wereldbol rondobberen. Kaartkoordinaten verschijnen voortdurend digitaal langsheen het roer. Trek de nodige lijntjes op de zeekaart en je weet precies waar we steken.

Bokkenvissen

We gaan met de bokken vissen. Bokken zijn reusachtige treknetten die aan weerszijden van de boot over de bodem slepen. We varen drie knopen, waarmee dan bedoeld wordt drie zeemijl per uur. Met de bokken uit, halen we maar halve kracht. Mantelmeeuwen en Zilvermeeuwen hangen al onmiddellijk aan het achterdek. Drie kwartier lang, want zolang worden de bokken in zee gelaten. Ze ophalen heeft al wat meer in de pap te brokken. Ook al omdat het stilaan bestendig windkracht zeven wordt, zeevang vier, en over de radio horen we dat de overcraft te Calais wegens ongunstige weersomstandigheden zijn overzetten heeft gestaakt. De wonderbare visvangst zal voor een andere keer zijn. Er steekt niet veel vis tussen de honderden, wellicht duizenden zeesterren. Alles wordt op dek gestort. Gesorteerd, om dan de kleine en ongeschikte soorten, evenals zeesterren en zo weer in zee te spoelen.

De O.29 is beslist geen gewoon vissersvaartuig. Een andere bemanning is zevenkoppig. Hier zijn er vier, die elk alles kunnen. Anderen varen om den brode. Geen vis, geen eten of geen geld. De O.29 hoeft niks te vangen. Ze mag niet commercieel vissen. Bedoeling blijft de jonge vissers de zee te le-

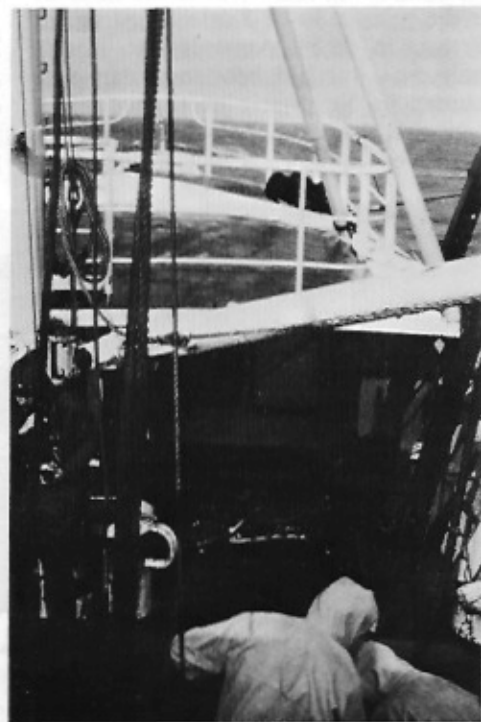
Een mooi zicht op Oostende vanaf de O.29 de Broodwiner. Voor ons een mooi plaatje, voor hen dagelijkse kost.

Zilver- en mantelmeeuwen azen op buit wanneer de netten worden binnengehaald.

De bokken worden uitgezet.

ren kennen, te leren navigeren, te leren vissen,...

We gooien de bokken uit tot de Oostende Bank. Het lag in de bedoeling tot de Middelerke Bank te vissen, maar de losbarstende stormwind liet nauwelijks nog toe dat de netten binnengehaald werden. Dan maar terug naar de thuishaven, waar de Loodsenwacht geen vaargeulbelemmeringen signaleert, en de sluisen geopend worden op eenvoudig getoeter van de schipper. We wippen van het voordek op de kade, terwijl heel wat bussen zeewater gelost worden om de Oostendse aquariumvissen van vers water te voorzien. De O.29 verdwijnt langs de vismijn. Het zout om de lippen moet beslist even doorgespoelt worden...

Y.N. en C.W.